

Dr. J. J. ...

MOMČILO KOJIĆ

PROFESOR DR BUDISLAV TATIĆ
45 godina naučnog i pedagoškog rada

Biografski podaci

Profesor dr Budislav Tatić, redovni profesor Biološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu, rođen je 9. marta 1926. godine u selu Tularu, srez toplički, u siromašnoj seoskoj porodici, od oca Dragomira i majke Jovke. Osnovnu školu završio je u rodnom mestu. Niže razrede gimnazije učio je u Leskovcu, gde mu je otac bio na službi u zvanju služitelja Okružnog suda. Niži tečajni ispit, odnosno malu maturu, završio je u Leskovcu, a više razrede gimnazije učio je u Prokuplju, gde je položio veliku maturu. Tokom 1944. godine, pre opšte mobilizacije, stupio je na slobodnu teritoriju na kurs za privremene učitelje, pa je u selu Rgaju, srez toplički, privremeno radio kao učitelj. U to vreme naročito se zalagao za opismenjavanje omladine i odraslih. Na dužnosti privremenog učitelja ostao je sve do 1947. godine. Za pokazane rezultate u nastavi osnovne škole, kao i na radu na analfabetskim tečajevima, od strane Sreskog odbora u Prokuplju dodeljena mu je stipendija, te je u Beogradu upisao Biološku grupu predmeta na Prirodno-matematičkom fakultetu. Studije je završio u predviđenom roku, 1951. godine, sa srednjom ocenom 9,3, a diplomski ispit je položio sa ocenom 10.

U jesen 1951. godine stupio je na odsluženje vojnog roka, u školu rezervnih oficira artiljerijske struke, u Zagrebu. Školu rezervnih oficira završio je sa odličnim uspehom, uz pohvalnicu za postignute rezultate.

Pri kraju vojnog roka obavešten je od strane fakulteta da je na predlog profesora dr Ljubiše Glišića određen za asistenta, odnosno profesora srednje škole dodeljenog za rad na Univerzitetu i da posle odsluženog vojnog roka dode na posao. Nekoliko godina kasnije izabran je za asistenta i na predlog Katedre za botaniku, na kojoj je držao praktične radove iz skoro svih predmeta, pristupio izradi doktorske disertacije. Doktorsku disertaciju je uspešno odbranio 1961. godine, pa je, odmah posle toga, izabran za docenta za predmet Morfologija biljaka, koji je u to vreme predavao dr Stevan

Jakovljević, stalni profesor Farmaceutskog fakulteta u Beogradu. Tatić je izabran za vanrednog profesora 1970. godine, a u isto zvanje je ponovo biran 1975. godine, da bi već 1976. godine bio izabran u zvanje redovnog profesora, na kojoj dužnosti je ostao sve do penzionisanja, 1991. godine. Posle smrti profesora dr Vilotija Blečića preuzeo je nastavu iz Sistematike i filogenije viših biljaka, a predmet Morfologiju biljaka ustupio je novoizabranom docentu dr Branimiru Petkoviću.

U toku svoga rada na Fakultetu, dr Budislav Tatić je obavljao razne dužnosti na Katedri, Institutu i fakultetu (šef Katedre, starešina Odseka, dekan Fakulteta, član Saveta, raznih komisija i odbora).

Bio je angažovan i u drugim značajnim institucijama. Od 1964. godine radi u dopunskom radnom odnosu u Institutu za biološka istraživanja „Siniša Stanković“. U nastavi je dugo godina radio na Biološkoj grupi Prirodno-matematičkog fakulteta u Prištini, a kasnije i u Kragujevcu.

Doktorsku disertaciju pod nazivom „Flora i vegetacija Studene planine kod Kraljeva“ Tatić je uradio pod rukovodstvom profesora dr Vilotija Blečića, a odbranio je pred komisijom koju su sačinjavali: dr Vilotije Blečić (predsednik), dr Milorad Janković i dr Leposava Stjepanović-Veseličić. Doktorska disertacija je ocenjena kao značajan doprinos nauci i kao veliki doprinos u razvoju istraživanja flore i vegetacije serpentinskih terena, naročito sa osvrtom na praktičnu primenu u privredi i zaštiti serpentinskih terena od erozije.

Na studijama Tatić upoznaje istaknute univerzitetske profesore: dr Ljubišu Glišića, upravnika Botaničkog instituta i Botaničke bašte, dr Stevana Jakovljevića, dr Sinišu Stankovića, dr Milutina Radovanovića i dr Ivana Djaju. Svi ovi nastavnici su uticali da se profesor Tatić razvije kao naučni radnik, a on lično smatra da je kasnije na njegov razvoj najveći uticaj imao dr Ljubiša Glišić. Nema sumnje da je profesor Tatić značajki koristio dobronamernost profesora Glišića i njegovo veliko iskustvo, koje mu je bilo od velike koristi za dalji pedagoški i naučni rad. Pored već pomenutih profesora, i dr Vilotije Blečić je tokom višegodišnjeg rada, naročito na terenu, doprineo naučnom obrazovanju profesora Tatića. Pored toga, naročito u početnom periodu naučnog rada, Tatić je nailazio na pomoć većine kolega Katedre za botaniku, odnosno Instituta za botaniku. Treba naglasiti, da je Tatić umeo da primi i analizira sve uticaje i da ih selektivno usvaja, uz visok stepen izražavanja lične originalnosti.

Naučni rad

Profesor Tatić spada u red najistaknutijih naučnih radnika u oblasti biologije odn. botanike u našoj zemlji, sa velikim ugledom i u inostranstvu. Veliku naučnu afirmaciju stekao je zahvaljujući pravilnom izboru aktuelne problematike, brižljivom prikupljanju i obradi naučne građe, a, potom, saopštavanju naučnih rezultata u najpoznatijim našim i inostranim naučnim časopisima, kao i time što je uspešno reprezentovao našu botaničku nauku na domaćim i međunarodnim naučnim skupovima. Veliki broj naučnih priloga uradio je samostalno, a takode i u saradnji sa našim i stranim naučnicima, posebno V. Blečićem, V. Veljovićem i B. Petkovićem.

Širok naučni opus profesora Tatića zadire u više oblasti botanike, pri čemu glavni problemi njegovih naučnih istraživanja mogu biti smešteni u ove discipline:

1. Floristika i sistematika (taksonomija), uključujući i filogeniju,
2. Fitocenologija i
3. Morfologija biljaka.

1. Floristička i taksonomska istraživanja predstavljaju najvažnije područje naučno-istraživačke aktivnosti profesora Tatića. On je jedan od najboljih poznavalaca flore naše zemlje. Tatić je uspešno proučavao i dao značajne doprinose upoznavanju naše flore sa više aspekata, kao što su:

- a) novi taksoni u flori Srbije, Crne Gore, prethodne Jugoslavije i susednih oblasti,
- b) nova nalazišta redih i značajnijih biljnih vrsta u našoj zemlji,
- c) hemotaksonomska istraživanja,
- d) kariološke analize značajnijih vrsta,
- e) specifičnosti i rasprostranjenje serpentinske flore,
- f) obrada vrsta i rodova za desetotomnu ediciju „Flora SR Srbije”.

Profesor Tatić je otkrio veći broj novih vrsta za floru Srbije i Jugoslavije (ili pojedinih područja tih teritorija), kao što su: *Asplenium adulterinum*, *Ranunculus falcatus*, *Asphodeline liburnica*, *Bidens vulgata*, *Poa sylvicola*, *Goodyera repens*, *Ptilostemon strictus*, *Gagea fistulosa*, *Laserpitium siler*, spp. *ceenii*, *Tulipa serbica*, *Abies borisii-regis* i dr.

Veliki doprinos dao je B. Tatić bližem upoznavanju rasprostranjenja nekih biljnih vrsta u našoj zemlji, pri čemu je dao osnovne podatke o njihovim novootkrivenim nalazištima. U tom pogledu obradio je, između ostalog, sledeće vrste: *Listera cordata*, *Ophioglossum vulgatum*, *Asplenium adulterinum*, *Adonis vernalis*, vrste roda *Alchemilla*, *Euphorbia serpentina*, *Ranonda serbica*, *Tulipa scardica* i dr.

Hemotaksonomski aspekti u proučavanju flore takode su našli mesto u ovoj oblasti naučnih istraživanja B. Tatića. U tom pogledu posebno se ističu rezultati koji se odnose na uporednu analizu sadržaja teških metala kod biljaka serpentinskih i krečnjačkih staništa, kao i proučavanje masnih kiselina kod nekih grupa u okviru familije *Lamiaceae* (*Satureioideae*, *Ajugoideae* i *Scutellarioideae*).

Veliki doprinos dao je B. Tatić u analizi citoloških, posebno karioloških karakteristika nekih značajnih biljnih vrsta sa različitim staništima, odnosno, sa različitim geoloških podloga – serpentinskih, krečnjačkih i andenzitskih.

Izuzetno značajan domet i krupne rezultate u istraživanju flore dao je profesor Tatić za serpentinofite. On je najbolji poznavalac serpentinske flore kod nas, a njegov doprinos bližem upoznavanju serpentinskih biljaka je visoko ocenjen, ne samo kod nas, već i u inostranim naučnim krugovima.

Budislav Tatić je jedan od autora koji je dao značajne priloge u višetomnoj ediciji „Flora SR Srbije”. „Flora SR Srbije”, urađena i izdata u okviru Prirodno-matematičkog odeljenja SANU, sa svojih 10 tomova, u kojoj je iscrpno obraden biljni svet naše Republike, predstavlja verovatno najreprezentativnije delo u našoj biologiji u celini, a posebno u okviru botanike. „Flora SR Srbije” dobila je visoko priznanje, kako u našoj zemlji tako i u inostranstvu. Između ostalog, nagrađena je Oktobarskom nagradom grada Beograda i Sedmojulskom nagradom Skupštine Republike Srbije. U toj ediciji B. Tatić je napisao deo teksta u uvodnom delu koji se odnosi na morfološke karakteristike organa viših biljaka. Osim toga, obradio je veći broj vrsta iz rodova: *Rubus*, *Allium*, *Bromus*, *Koeleria*, *Sesleria*, *Aegilops*.

2. Fitocenološka istraživanja. – Paralelno sa florom, vegetacija je skoro u istoj meri bila preokupacija u naučnim traganjima profesora Tatića za upoznavanje naše prirode, kako sa gledišta osnovne karakterizacije pojedinih vegetacijskih jedinica (sintaksona), tako i sa aspekta zaštite naših prirodnih resursa. Profesor Tatić spada u sam vrh jugoslovenskih stručnjaka u oblasti fitocenologije. Najveći deo

njegovih fitocenoloških proučavanja vezan je za područja zapadne Srbije i Crne Gore, ali je zapažene rezultate zabeležio i u nekim delovima Balkanskog poluostrva, izvan Jugoslavije. Naučne analize biljnog pokrivača najvećim delom odnose se na šumske i livadsko-pašnjačke biljne zajednice. Najveći naučni interes imaju fitocenološki radovi profesora Tatića koji se odnose na endemične i reliktno fitocenoze, kao i oni naučni prilozi koji tretiraju serpentinsku vegetaciju. B. Tatić se smatra najboljim poznavaoem serpentinskih fitocenoza u našoj zemlji. On je otkrio i proučio veći broj za nauku novih biljnih zajednica, kao što su: asocijacija *Cephalario-Seslerietum rigidae*, asocijacija *Myrtillo-Quercetum cerris*, as. *Edraiantho-Saxifragetum porophyllae*, as. *Lathyreto-Molinietum coeruleae* as. *Aceri-Ostryetum carpinifoliae*, as. *Festuco rubrae-Cynostretum cristati*, as. *Edraiantho-Seslerio-Ramondetum serbicae*, as. *Matteucio-Alnetum glutinosae*, i dr.

Kao odličan poznavalac vegetacije naše zemlje i istaknuti fitocenolog profesor Tatić je dugi niz godina radio na veoma složenom poslu koji se odnosi na kartiranje vegetacije. Naime, 25 godina (u periodu od 1960 do 1984). Tatić je učestvovao u izradi vegetacijske karte, razmere 1:50000, u okviru projekta „Vegetacijska karta Jugoslavije“. Profesor Tatić je sa ekipom koju su, pored njega, sačinjavali: V. Blečić, B. Atanacković i Ljubinka Borisavljević, uradio 30 pojedinačnih vegetacijskih karata, koje pokrivaju značajan deo prostora Srbije i Crne Gore. To su sledeće sekcije: Nikšić 1, Nikšić 2, Žabljak 2, Cetinje 1, Cetinje 2, Cetinje 3, Trebinje 3, Trebinje 4, Košaljin 2, Pljevlja 1, Novi Pazar 1, Novi Pazar 2, Sjenica 3, Sjenica 4, Užice 1, Užice 2, Čačak 1, Čačak 2, Čačak 3, Paraćin 1, Paraćin 2, Paraćin 3, Kruševac 4, Prokuplje 2, Prokuplje 3, Valjevo 1, Valjevo 2 i Kragujevac 2.

3. Istraživanja u oblasti morfologije biljaka zauzimaju nešto manje prostora u naučnom opusu B. Tatića, ali su zato izazovna sa gledišta valorizacije i bližeg određenja mnogih značajnih pitanja vezanih za njegova floristička i taksonomska proučavanja. To najbolje potvrđuju neki primeri Tatićevih istraživanja u ovoj oblasti kao što su, na primer:

- Citološka i morfološka karakterizacija vrste *Rumex acetosella* sa serpentinske, krečnjačke i andezitske podloge;
- Kariološka istraživanja nekih značajnijih vrsta;
- Anatomska građa organa izvesnih taksonomski interesantnih vrsta (na pr. *Matteucia strathiopteris*, *Selaginella helvetica*, *Seseli rigidum*);
- Uloga geološke podloge u ispoljavanju morfoloških svojstava biljaka;
- Analiza tzv. "punih" cvetova (kajsije) sa morfološkog gledišta;
- Analiza fenomena opadanja lišća kod nekih drvenastih vrsta *Acer heldreichii* i dr.

Rezimirajući ovaj kratak pregled naučno-istraživačke aktivnosti dr Budislava Tatića treba konstatovati nekoliko bitnih činjenica:

B. Tatić je sam, ili u saradnji, uradio i objavio veliki broj naučnih radova iz aktuelne problematike proučavanja flore i vegetacije naše zemlje, pri čemu se posebno ističu prilozi o biljnom svetu sa serpentinskih staništa, kao i oni u kojima se studiraju endemične i reliktno biljne vrste i zajednice. Pored toga, u manjoj meri, Tatić je se naučno angažovao i u sferi filogenetskih odnosa, evolucionih problema, kao i statusa pojedinih nedovoljno obradenih biljnih vrsta.

Svoje naučne rezultate B. Tatić je naučnoj i stručnoj javnosti prezentirao preko poznatih domaćih i međunarodnih časopisa, kao i uspelim i veoma dobro primljenim saopštenjima na domaćim i internacionalnim naučnim skupovima.

Naučni radovi B. Tatića imaju sve odlike vrednih, dobro naučno fundiranih priloga, koji su proizašli iz konsekventno primenjenih metodskih postupaka, argumentovano valorizovanih rezultata istraživanja, uz korišćenje relevantne naše i svetske literature. Dakle, jednom rečju, kroz svoj višedecenijski naučno-istraživački rad, profesor Tatić je stekao ugled jednog od vrhunskih istraživača našeg biljnog sveta.

Organizacija i rukovođenje naučnim radom predstavljaju važnu komponentu Tatićevog angažovanja u naučno-istraživačkom procesu. Profesor Tatić je svoju dosadašnju naučnu delatnost najvećim delom realizovao preko ekipnog rada, pri čemu je kao saradnike imao ne samo afirmisane istraživače, već i mlade naučne radnike. Kao rukovodilac pri obradi pojedinih naučnih projekata ispoljio je visoke kvalitete u sprovođenju postavljenih naučnih zadataka. Kao poseban kvalitet se smatra njegov doprinos pravilnom usmeravanju mladih naučnih radnika, koji su iz saradnje sa profesorom Tatićem stekli naučnu afirmaciju i osposobili se za samostalni istraživački rad.

Rad na **popularizaciji nauke** profesora Tatića zaslužuje zaista visoku ocenu i služi za primer – kako jedan istaknuti naučnik treba da se odnosi prema problemu potpunijeg obrazovanja širokog kruga stanovništva, u ovom slučaju, pre svega, sa biološkog aspekta. Održao je preko stotinu predavanja na radiju i televiziji. Posebno je veliku aktivnost pokazao pisanjem članaka i držanjem popularnih predavanja na Radiju Beograd u okviru tzv. „radio škole”. Od preko pedeset takvih predavanja pomenuće se samo nekoliko, da bi se dobila predstava o njihovoj aktuelnosti i interesantnosti za veliki krug slušalaca za njihovu edukaciju i šire obrazovanje. Između ostalog, na radiju (u trajanju 10-20 minuta) profesor Tatić je održao i sledeća predavanja:

1. Hloroplasti biljnih ćelija i njihov značaj,
2. Makro i mikroelementi u biljnoj ishrani,
3. Kruženje materije u prirodi,
4. Simbioza u biljnom i životinjskom svetu,
5. Egzotične biljne vrste kod nas,
6. Odlike australijske flore,
7. Paleontologija i njen značaj za poznavanje biljnog sveta drevnih vremena,
8. Kako se na osnovu biljnog sveta mogu prepoznati rude nekog kraja?!
9. Areologija – nauka o rasprostranjenju živog sveta na Zemlji,
10. Dna okeana – njive budućnosti,
11. Najnovije teorije o postanku čoveka,
12. Deliblatska peščara i njen živi svet i dr.

Na Televiziji Beograd Tatić je održao pet predavanja o Botaničkoj bašti u Beogradu. Na TV Priština ostvario je četiri emisije o interesantnim temama, kao što su: a) Vegetacija Kosmeta, b) Endemiti u flori Kosmeta, c) Nova vrsta lale u našoj flori i d) Štetnost od pušenja.

Profesor Tatić je na poziv bioloških društava iz Zagreba, Sarajeva, Skoplja i Prištine održao interesantna predavanja o flori i vegetaciji Australije (osvrst na učešće na Svetskom botaničkom kongresu u Sidneju).

Profesor Tatić je održao i više predavanja u inostranstvu na zahtev tamošnjih bioloških društava i to:

- u Soliji (*Aristolochia lutea* Desf. prisutna u flori Balkanskog poluostrva),
- u Poznanju (Serpentinofite u Srbiji),
- u Beču (takode Serpentinofite u Srbiji),
- u Lenjingradu (0 flori i vegetaciji Balkanskog poluostrva) i
- u Plovdivu (Endemiti i relikti u flori Srbije).

Profesor Tatić je, kako se može videti, veliki popularizator prirodnih, posebno bioloških nauka, verovatno jedan od najpoznatijih u našoj zemlji. To se još više ističe, ako se svemu ovome doda da je B. Tatić držao predavanja i na zborovima omladine ili nekim drugim manjim skupovima građana. Objavio je i veći broj popularnih članaka u stručnim časopisima (Savremena biologija, Bios i dr.).

Nastavni rad

Profesor Tatić je dostigao visok domet visokoškolske pedagoške aktivnosti. On je odličan predavač i pedagog, a u nastavi ispoljava jasan i razumljiv stil. U nastavnom procesu obilato koristi najsavremenija dostignuća u oblasti bioloških nauka. Svoja predavanja Tatić usmerava i povezuje sa problemima čovekovog opstanka, očuvanja i zaštite prirode, uz naročiti naglasak na učenje o evoluciji živog sveta.

U pedagoškom radu profesora Tatića treba istaći da svojim predavanjima bitno doprinosi usmeravanju studenata na evolucionu način mišljenja, čime znatno doprinosi pravilnom formiranju stava omladine prema prirodi.

Profesor Tatić je duži niz godina predavao Morfologiju biljaka. On je nastavu iz ovog predmeta podigao na veoma visok nivo, kako u pogledu teorijskog izvođenja, tako i u pogledu praktičnih vežbi. Kasnije je Tatić preuzeo nastavu iz Sistematike i filogenije viših biljaka. I u ovom predmetu učinio je veoma značajne inovacije i unapređenja, posebno u pogledu tumačenja filogenetskih odnosa viših biljaka. Nastavu iz dva pomenuta predmeta izvodio je profesor Tatić i na novoformiranim odeljenjima, odnosno novim fakultetima, prvo u Prištini, a kasnije i u Kragujevcu. Kraće vreme predavao je i Mikrobiologiju i pri tome je dosta doprineo utemeljenju i razvoju nastave iz tog predmeta. Pored izvođenja nastave na redovnim studijama Biološke grupe, profesor Tatić je više godina predavao i predmet Opšta botanika studentima Molekularne biologije i fiziologije.

Na poslediplomskim studijama Tatić je predavao posebna poglavlja iz Morfologije biljaka, Sistematike i filogenije viših biljaka i Uporedne morfologije. Osim toga, naročito zapažena predavanja držao je profesor Tatić na poslediplomskim studijama iz predmeta Evolucija biljaka (za ovaj predmet napisana je i autorizovana skripta).

Rad na udžbeničkoj literaturi profesora Tatića, kao sastavni deo njegovog angažovanja na polju nastavne delatnosti, može se oceniti izuzetno pozitivno. Kao vrstan pedagog i odličan poznavalac nastavnog gradiva više botaničkih disciplina (a i nekih drugih, srodnih) profesor Tatić je napisao dvadesetak udžbenika i priručnika za sve nivoe obrazovanja - od osnovne škole do univerziteta. On je dosledno sprovodio shvatanje o potrebi kompleksnog i svestranog angažovanja u nastavnom procesu. Otuda, pored dobro osmišljene i na modernim tumačenjima zasnovane redovne nastave ex cathedra, profesor Tatić je veoma aktivno učestvovao u raznim oblicima nastave na terenu, u prirodi (stručne ekskurzije i sl.), a posebno je smatrao da daciima i

studentima treba obezbediti odgovarajuću udžbeničku literaturu. Napisao je, sam ili u saradnji, sledeće udžbenike (od kojih su mnogi doživeli više izdanja):

a) *Univerzitetski udžbenici:*

1. Citologija biljaka, ICS i Zavod za izdavanje udžbenika
2. Morfologija biljaka, Naučna knjiga, Beograd (u saradnji),
3. Opšta botanika (za studente Molekularne biologije), PMF i Jugoslovenski centar za informatiku, Beograd (sa B. Petkovićem).
4. Sistematika i filogenija viših biljaka, Zavod za udžbenike, Beograd (sa V. Blečićem).
5. Praktikum iz Sistematike i filogenije viših biljaka, PMF i Jugoslovenski centar za informatiku, Beograd (sa B. Petkovićem).
6. Biological Protection, John Black (prevod sa engleskog, u saradnji sa M. Mamuzić).
7. Biološka laboratorija. – Školske laboratorije za fiziku, biologiju, matematiku i hemiju. Naučna knjiga, Beograd,

b) *Srednjoškolski udžbenici i udžbenici za osnovne škole:*

8. Biologija, udžbenik za I razred gimnazije. Zavod za udžbenike, Beograd (u saradnji)
9. Botanika, udžbenik za srednje medicinske škole. Zavod za izdavanje udžbenika, Beograd
10. Biologija – udžbenik za I i II razred zajedničkih osnova. Naučna knjiga, Beograd (u saradnji)
11. Praktikum iz biologije – u vezi sa prethodnim udžbenikom
12. Specijalna botanika – udžbenik za III razred srednjeg usmerenog obrazovanja, Naučna knjiga, Beograd (sa Lj. Čulafić)
13. Specijalna biologija sa praktikumom – udžbenik za IV razred usmerenog obrazovanja. Naučna knjiga, Beograd (u saradnji)
14. Biologija za preparatore sa praktikumom – udžbenik za IV razred usmerenog obrazovanja. Naučna knjiga, Beograd (u saradnji)
15. Pčelarstvo sa praktikumom – udžbenik za IV razred usmerenog obrazovanja. Naučna knjiga, Beograd (u saradnji)
16. Biologija sa praktikumom – udžbenik za I razred zajedničkih osnova. Naučna knjiga, Beograd (u saradnji)
17. Biologija – udžbenik za III razred obrazovanja odraslih. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd (u sarad.)
18. Praktikum – didaktički materijal za prethodni udžbenik
19. Biologija – udžbenik za V razred osnovne škole. Zavod za udžbenike, Beograd (sa V. Djordjevićem)
20. Biologija – udžbenik za VI razred osnovne škole. Zavod za udžbenike, Beograd (u saradnji)
21. Biologija – za V razred osnovne škole. Zavod za udžbenike, Beograd – Novi Sad (u saradnji).

Medu univerzitetskim udžbenicima posebnu pažnju su privukla dva, koji spadaju medu najbolje visokoškolske udžbenike iz oblasti biologije kod nas. To su: Morfologija

biljaka i Sistematika i filogenija viših biljaka. „Morfologija biljaka” predstavlja jedan od prvih, standardnih univerzitetskih udžbenika iz te oblasti, u kojem su došli do izražaja solidno poznavanje odgovarajuće materije, pravilan izbor gradiva i savremeni nivo prezentacije. Udžbenik „Sistematika i filogenija viših biljaka”, u koji je ugrađeno specifično i složeno nastavno gradivo, pokazao je Tatićevu zrelost i odlično poznavanje složene problematike, naročito u interpretaciji filogenetskih odnosa pojedinih grupa viših biljaka i evolucionih tokova. Iz recenzije ovog udžbenika može se videti da se radi o izuzetnom i jedinstvenom univerzitetskom udžbeniku, koji je visoko ocenjen i od strane botaničara izvan naše zemlje.

Kao što je već istaknuto, Tatić je, samostalno ili u saradnji, napisao veliki broj udžbenika i priručnika za osnovne i srednje škole. Mnogi su doživeli veći broj izdanja i po pravilu prevedeni na jezike nacionalnih manjina, ili, pak, prihvatani i korišćeni i izvan Republike Srbije. Njegovi udžbenici dobili su veoma povoljne ocene, a naročito „Biologija” za VI razred i „Biologija” za srednje medicinske škole.

Rad na podizanju kadrova

Paralelno sa nastavnim radom na Univerzitetima u Beogradu, Kragujevcu i Prištini, profesor Tatić je i na drugi način aktivno doprineo podizanju i usavršavanju kadrova. Bio je rukovodilac pri izradi velikog broja diplomskih radova kod redovnih studenata biologije, kao i pri koncipiranju programa i izradi magistarskih teza – kod studenata poslediplomskih studija. Najveći značaj, ipak, ima angažovanje profesora Tatića oko izrade doktorskih disertacija, gde je došlo do izražaja njegovo veliko iskustvo i široko poznavanje naučne i opšte problematike. Aktivno je učestvovao pri izradi 27 doktorskih disertacija, pri čemu je bio rukovodilac kod 10 kandidata. Koliki je ogroman uspeh Tatićevog mentorskog rada najbolje se vidi iz činjenice da su, od deset njegovih doktoranata, čak njih sedmoro danas profesori univerziteta u Beogradu, Kragujevcu i Novom Sadu. Neprocenjiva je, dakle, uloga profesora Tatića u kadrovskom osposobljavanju ne samo na Univerzitetu u Beogradu, već i u novijim univerzitetskim centrima u Kragujevcu, Prištini i Novom Sadu. Kad se svemu ovome doda ogroman doprinos usavršavanju naučnog podmlatka, što je profesor Tatić sprovodio u ekipnom radu pri obradi pojedinih naučnih projekata – dobija se impresivna slika o visokom dometu i velikom doprinosu njegovog angažovanja u formiranju i osposobljavanju bioloških kadrova.

Zasluguje pažnju Tatićeva aktivnost i u poststudijskoj edukaciji nastavnika i profesora biologije osnovnih i srednjih škola. Veoma je aktivno učestvovao u seminarima za nastavnike biologije, koje je svake godine organizovalo Srpsko biološko društvo. Pored zapaženih predavanja o novim trendovima i dostignućima u oblasti biologije, Tatić je i na terenskim ekskurzijama nastavnika i profesora biologije vrlo dokumentovano upoznao nastavnike sa praktičnim problemima vezanim za pojave i procese u prirodi.

Istorija botaničkih nauka kod nas bila je takode predmet interesovanja profesora Tatića. Napisao je veliki broj članaka u raznim enciklopedijama, u kojima se, između ostalog, znatna pažnja poklanja istorijskom razvoju pojedinih botaničkih oblasti. Napisao je veći broj studija (neke sa profesorom Jankovićem) o životu, naučnom i pedagoškom radu naših poznatih botaničara iz ranijeg perioda (Nedeljko Košanin, Lujo Adamović i dr.). Posebno treba istaći da je profesor Tatić napisao studiju o Luji Adamoviću za prestižnu i reprezentativnu ediciju Srpske akademije nauka i umetnosti „Život i delo srpskih naučnika”. B. Tatić je na Kolarčevom narodnom

univerzitetu održao veoma zapažena i odlično dokumentovana predavanja o našim istaknutim botaničarima iz XIX i prve polovine XX veka, a u okviru serije „Velikani botanike”. Reč je o najelitnijim imenima naše botanike kao što su: Josif Pančić, Lujko Adamović, Nedeljko Košanin, Ljubiša Glišić i Stevan Jakovljević.

Posebnu pažnju zaslužuje najnovija knjiga profesora Tatića „Stota godišnjica Botaničke bašte Jevremovae”, o kojoj u Predgovoru profesor Janković, između ostalog, kaže: „Sve u svemu, može se reći da studija profesora dr Budislava Tatića o Botaničkoj bašti u Beogradu predstavlja veoma koristan i značajan prilog poznavanju ove naše izuzetne naučne, nastavne i kulturne ustanove, osim toga je i od velike istorijske važnosti. S obzirom na njegov bogat sadržaj doprineće ovaj rad daleko boljem poznavanju Botaničke bašte nego što je to bilo do sada, i to ne samo u širokom krugu gradanstva, već i među stručnjacima, čak i među onima uže orijentisanim na biologiju i botaniku. S te strane gledajući napor i rezultat profesora Tatića treba toplo pozdraviti i podržati, sa nadom da će se rad na istoriji i rezultatima Botaničke bašte Univerziteta u Beogradu nastaviti i dalje sa još većim intenzitetom”.

Rad u stručnim i društvenim organizacijama. – Profesor Tatić je izuzetna ličnost našeg naučnog, kulturnog i uopšte javnog života. Naime, on nije samo veliki naučnik i pedagog, već je svoje umeće i svoj opšti i stručni kredibilitet u vrlo velikom stepenu stavio u službu šire društvene zajednice. Bio je ili je sada aktivan član i rukovodilac brojnih stručnih asocijacija, od kojih ćemo pomenuti samo neke značajnije: Srpsko biološko društvo, Društvo biosistematičara Jugoslavije, Društvo ekologa Jugoslavije i dr. Obavljao je brojne i odgovorne funkcije na fakultetskim osecima ili institucijama na fakultetima u Beogradu i Kragujevcu, na Univerzitetu, kao i u izvesnim republičkim organima. Bio je član Nastavno-naučnog veća Odseka za biološke nauke i ranijeg Prirodno-matematičkog fakulteta, član Saveta Prirodno-matematičkog fakulteta. Upravnik Odseka za biološke nauke i dr. Obavljao je dužnost dekana PMF u Beogradu i istovremeno bio zadužen da kao starešina Odeljenja PMF u Kragujevcu vodi brigu o njegovom radu. Posle osamostaljenja Odeljenja bio je prvi dekan Prirodno – matematičkog fakulteta u Kragujevcu. Obavljao je dužnost predsednika Komisije za širenje visokoškolske mreže u SR Srbiji pri Zajednici za obrazovanje. Više godina je bio Upravnik Instituta za botaniku i Botaničke bašte Univerziteta u Beogradu. Već duži niz godina, a i danas, profesor Tatić je član Saveta univerziteta u Beogradu (imenovan od strane Vlade Republike Srbije), kao i Saveta Biološkog fakulteta.

Javna priznanja. – Izuzetne aktivnosti profesora Tatića, ne samo u njegovoj osnovnoj delatnosti – pedagoškom, naučnom i stručnom radu, već i u raznim drugim opštedruštvenim i javnim poslovima, nisu ostale nezapažene. Naprotiv, sve te raznovrsne, veoma plodne aktivnosti, visoko su ocenjene od strane raznih institucija i šire društvene zajednice, kao i raznih stručnih i drugih organizacija, kao i celokupne stručne i naučne javnosti. Dobio je veliki broj raznih javnih društvenih priznanja i nagrada, među kojima se ističu sledeće:

- Zahvalnica „Nauka mladima”,
- Zahvalnica PMF za predvojničku obuku,
- Zahvalnica Prirodno-matematičkog fakulteta u Kragujevcu,
- Zahvalnica Republičke zajednice za obrazovanje Srbije,
- Zahvalnica Fudbalskog kluba Crvena zvezda,
- Diploma „Četvrti april” za Dan studenata,
- Diploma grada Kragujevca,

- Diploma Prirodno-matematičkog fakulteta u Kragujevcu,
- Oktobarska nagrada grada Beograda,
- Sedmojulska nagrada Republike Srbije.

Posebno treba istaći da je profesor Tatić za sveukupnu aktivnost i uspehe u radu od značaja za opšti napredak zemlje dobio dva visoka državna odlikovanja:

- Orden rada
- Orden rada sa srebrnim zracima.

— — —

Profesor dr Budislav Tatić, kako se iz ove analize njegovog rada kao stručnjaka, pedagoga, naučnika i javnog radnika može videti, predstavlja jednu od najistaknutijih ličnosti jugoslovenske biologije u drugoj polovini ovog veka. Njegov doprinos razvoju botanike, posebno floristike i fitocenologije, svrstava ga u sam vrh jugoslovenskih stručnjaka koji su dali najveći doprinos proučavanju biljnog sveta naše zemlje. Posebne zasluge profesora Tatića odnose se na njegovo angažovanje u rešavanju složenih problema vezanih za serpentinsku floru i vegetaciju, gde njegovi rezultati prelaze granice naše zemlje, tako da on danas predstavlja jednog od najpoznatijih serpentnologa (u odnosu na floru i vegetaciju) ne samo u našoj zemlji, već i na Balkanskom poluostrvu, pa i na evropskim prostorima.

Svoje naučne rezultate profesor Tatić je objavio u najpoznatijim našim i međunarodnim časopisima. Osim toga, učestvovao je na mnogobrojnim kongresima, simpozijumima i drugim naučnim skupovima u našoj zemlji i inostranstvu (između ostalog učestvovao je i na dva svetska kongresa botaničara – u Lenjingradu i Sidneju). Na svim tim skupovima Tatić je veoma uspešno prezentovao svoje naučne rezultate, koji su izazvali veliku pažnju stručnjaka i doprineli ne samo njegovoj afirmaciji, već i ugledu naše botaničke nauke u svetu.

Doprinos biološkom obrazovanju kadrova i širenju opšte kulture, kao i razvoju odnosa naročito mlade generacije prema prirodi i njenim resursima, kao i potrebi njihove zaštite, doprineli su ogromnom ugledu profesora Tatića i u širokoj društvenoj javnosti. Sve to uticalo je da je dobio i mnogobrojna javna i društvena priznanja.

Konačno, na kraju, može se konstatovati da je profesor Tatić zajedno sa još jednim brojem naših uglednih botaničara, urezao duboku brazdu u razvoju jugoslovenske biologije, čime je trajno upisao svoje ime u najkrupnije pregaoce naše nauke, koji su doprineli afirmaciji naše zemlje u svetu. Značajno je ovom prilikom konstatovati, kada profesor Tatić proslavlja 45 godina svoje stvaralačke aktivnosti u oblasti bioloških nauka, da on i danas neumorno radi i u istraživačkom i u edukativnom smislu, na dobrobit naše društvene zajednice i afirmaciju naše zemlje u svetu. U tom smislu, želimo mu, uz dobro zdravlje, nove uspehe i rezultate u budućnosti, kako bi njegovo ogromno iskustvo i entuzijizam i dalje bili u funkciji unapređenja naše nauke i naše zemlje.

BIBLIOGRAFIJA Prof. dr Budislava Tatića

- Blečić, V., **Tatić, B.** (1957): Šume molike (*Pinetum peucis montenegrinum*) u Crnoj gori. - Glas. prirod. muzeja srpske zemlje, Serija B, Knj. 10: 43-53.
- Tatić, B.** (1958): *Asplenium adulterinum* Milde - nova vrsta za floru Srbije. - Glas. Prirod. muzeja srpske zemlje, Serija B, Knj. 12: 231-236.
- Tatić, B.** (1959): Several new species of flora of west Serbia. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 1: 23-27.
- Blečić, V., **Tatić, B.** (1960): Beitrag zur Kenntniss der vegetation Osterserbiens. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 1 (V): 119-130.
- Blečić, V., **Tatić, B.** (1960): Beitrag zur Kenntniss der Panzerf-hrenwalder der Gebirge Ostrovnica. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 1 (V): 131-139.
- Tatić, B.** (1961): Teodor Soška, kustos Botaničkog zavoda Univerziteta u Beogradu. - Enciklopedija Jugoslovenskog leksikografskog zavoda, Zagreb.
- Tatić, B.** (1962): Nekoliko novih nalazišta vrste *Listera cordata* i *Ophioglossum vulgatum* u SR Srbiji. - Glas. Prirod. muzeja, Serija B, Knj. 18: 35-37.
- Blečić, V., **Tatić, B.** (1962): Prilog poznavanju smrčeve šume Golije planine. - Glas. Prirod. muzeja, Serija B, Knj. 18: 39-47.
- Tatić, B.**, Krasnići, F. (1963): *Ranunculus falcatis* i *Asphodeline liburnica* nove vrste za floru Srbije. - Zbornik Filozofskog fakulteta u Prištini, Knj. 1: 323-326.
- Blečić, V., **Tatić, B.** (1963): Acidofilne livade i pašnjaci na planini Goliji. - Glas. Prirod. muzeja, Serija B, knj. 19: 89-95.
- Blečić, V., **Tatić, B.** (1966): Association du Cynosure á crêtes dans les prairies de hautes vallées de Monénégro. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 2 (1-4): 131-139.
- Blečić, V., **Tatić, B.**, Krasnići, F. (1966): Kratak prilog flori Jugoslavije. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 3 (1-4): 227-232.
- Tatić, B.** (1966): Uputstva za prikupljanje biljaka za spremanje herbarijuma. - Biblioteka stručno-metodoloških radova. Mlado pokolenje, Beograd.
- Tatić, B.** (1969): Puni cvetovi kajsije (*Prunus armeniaca* L.) u svetlu morfološkog gledanja. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 4 (1-4): 85-88.
- Blečić, V., **Tatić, B.**, Krasnići, F. (1969): Tri endemične zajednice na serpentin-skoj podlozi u Srbiji. - Acta Botanica Croatica 28: 43-47, Zagreb.
- Stanković, S., Petrović, V., **Tatić, B.**, Krunic, M. (1969): Biologija. Udžbenik za I razred gimnazije. - Zavod za udžbenike, Beograd.
- Tatić, B.** (1969): Botanika. Udžbenik za srednje medicinske škole. - Zavod za udžbenike, Beograd.
- Tatić, B.** (1970): Neki morfološki podaci o višim biljkama. in Flora SR Srbije I (M. Josifović, ed). - SANU, Beograd.
- Tatić, B.** (1970): Citologija biljaka. - Zavod za udžbenike, Beograd.
- Tatić, B.** (1970): Flora i vegetacija Studene planine kod Kraljeva. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 4 (1-4): 27-72.

Tatić, B. (1972): Rod *Rubus*. in Flora SR Srbije IV (M. Josifović, ed). - SANU, Beograd.

Marinović, R., **Tatić, B.**, Blaženčić, J. (1972): Morfologija biljaka. Udžbenik za studente biologije. - Naučna knjiga, Beograd.

Tatić, B. (1972): Naše endemične i reliktnne biljne zajednice. - Savremena biologija, Beograd.

Tatić, B., Atanacković, B. (1972): Prilog proučavanju vegetacije dolomita u SR Srbiji. Aktuelni problemi šumarstva, drvne industrije i hortikulture. - Simpozijum 50-godišnjica osnivanja i rada Šumarskog fakulteta u Beogradu, 115-122.

Tatić, B., Atanacković, B. (1972): Zajednica žučkaste mlade (*Corydaletum euochroleucuae*) na teritoriji zapadne Srbije. - Glas. Srpskog geografskog društva LII: 69-74.

Tatić, B., Atanacković, B. (1973): Asocijacija *Cephalario-Seseletum rigidae* ass. nova. - Glas. Republ. zavoda zašt. prirode - Prirod. muzeja Titograd 6: 67-69.

Blečić, V., **Tatić, B.**, Atanacković, B. (1973): Livadska zajednica kresca i ovsika (Ass. *Bromo-Cynosuretum cristati* H-ić) u dolini reke Vape. - Zbornik radova Geografskog instituta u Beogradu, 83-87.

Tatić, B., Radotić, S. (1973): Proučavanje procesa opadanja lista kod planinskog javora - *Acer heldraichii* Orph. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 8 (1-4): 117-120.

Tatić, B. (1973): Još jedno nalazište serpentinske vrste paprati *Asplenium adulterinum* Milde u Srbiji. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 8 (1-4): 121-124.

Tatić, B., Žukovski, W. (1973): *Bidens vulgata* Greene in Yugoslavia. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 8 (1-4): 125-128.

Blečić, V., **Tatić, B.**, Atanacković, B. (1974): Zajednica cera i borovnice (*Myrtillo-Quercetum cerris* Ass. nova). - Naučni skupovi Srpske akademije nauka i umetnosti, knj. 5: 197-204.

Tatić, B. (1974): Prikaz udžbenika Selekcija i oplemenjivanje biljaka Aleksandra Tucovića. - Savremena biologija, Beograd.

Tatić, B. (1975): Rezervat Dembina u Poljskoj. - Savremena biologija, Beograd.

Tatić, B. (1975): Rod *Allium* L. in Flora SR Srbije VII (M. Josifović, ed). - SANU, Beograd.

Tatić, B., Petković, B. (1976): Izdanci *Lonicera fragrantissima* Lindl. sa pršljenasto rasporedjenim listovima. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 11 (1-4): 131-133.

Tatić, B., Veljović, V. (1976): Asocijacija *Edraiantho-Saxifragetum porophyllae* Ass. nova. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 11 (1-4): 69-74.

Tatić, B., Veljović, V. (1976): Morfološka i hemijska analiza individua *Seseli rigidum* sa krečnjačke i serpentinske podloge. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 11 (1-4): 73-81.

Tatić, B. (1976): Rod *Koeleria*. in Flora SR Srbije VIII (M. Josifović, ed). - SANU, Beograd.

Tatić, B. (1976): Rod *Sesleria*. in Flora SR Srbije VIII (M. Josifović, ed). - SANU, Beograd.

Tatić, B. (1976): Rod *Aegilops*. in Flora SR Srbije VIII (M. Josifović, ed). - SANU, Beograd.

Tatić, B. (1976): Rod *Bromus*. in Flora SR Srbije VIII (M. Josifović, ed). - SANU, Beograd.

Tatić, B., Mamuzić, M. (1976): Biološka zaštita na tlu Severne Amerike (Biological conservation with particular emphasis on wildlife - D.J.Black). Prevod. - Beogradski grafički zavod.

Tatić, B., Stefanović, M. (1976): Hemijska analiza staništa vrste roda *Ramonda* Rich u Jugoslaviji. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd II (1-4): 127-130.

Petković, B., **Tatić, B.** (1978): Ass. *Scirpeto-Phragmitetum* Koch W. 1926 oko potoka Ubavca na Fruškoj gori. - Glas. Prirod. muzeja, Ser. B, 33: 55-58.

Tatić, B. (1978): Asoziation *Lathyreto-Molinietum*, eine neue Gesellschaft der Pešter Hochebene in Westserbien. - Zbornik radova Simpozijuma o flori i vegetaciji Balkanskog poluostrva, Istanbul.

Tatić, B., et al. (1979): Biologija. Udžbenik za I i II razred zajedničkih osnova. - Naučna knjiga, Beograd.

Tatić, B., et al. (1979): Praktikum iz biologije. Praktični udžbenik za I i II razred zajedničkih osnova. - Naučna knjiga, Beograd.

Tatić, B., Čulafić, Lj. (1979): Specijalna botanika. Udžbenik za III razred srednjeg usmerenog obrazovanja. - Naučna knjiga, Beograd.

Tatić, B., Joksimović, Ž. (1980): *Poa silvicola* Guss., nova biljna vrsta u flori SR Srbije. - Glas. Prirod. muzeja, Serija B, 35: 13-16.

Tatić, B., Čulafić, Lj. (1980): Specijalna biologija sa praktikumom. Udžbenik za IV razred usmerenog obrazovanja. - Naučna knjiga, Beograd.

Gajić, M., **Tatić, B.** (1981): Chorological Information in Yugoslavia. in Mapping the Flora of the Balkan Peninsula (V. I. Velčev, S. I. Kožuharov, ed). - Bulgarian Academy of Sciences, Sofia.

Tatić, B., Veljović, V., Petković, B., Marković, A. (1981): Prilog proučavanju serpentinske flore Jugoslavije. - Biosistematika Vol. 7 (2): 123-135.

Tatić, B., Veljović, V., Radotić, S., Petković, B. (1981): *Goodyera repens* - nova vrsta za zapadnu Srbiju. Biosistematika Vol. 8 (2): 109-111.

Veljović, V., **Tatić, B.** (1981): Prilog proučavanju areala gorocveta (*Adonis vernalis* L.). - Zbornik radova Prirodno-matematičkog fakulteta u Kragujevcu 2: 17-22.

Tatić, B., Petković, B. (1981): Prelazak prašnika u krunične listiće u punim cvetovima božura - *Paeonia arborea* Donn. - Arh. biol. nauka 33 (1-4): 79-81.

Krunic, M., Čurčić, B., **Tatić, B., Nikolić, V., Sigunov, A., Vidović, V., Đorđević, V., Knežević, R.** (1981): Biologija za preparatore sa praktikumom. Udžbenik za IV razred srednjeg usmerenog obrazovanja. - Naučna knjiga, Beograd.

Čurčić, B., Ivanović, J., Janković-Hladni, M., **Tatić, B., Vesković, B., Stevanović, A., Dobrić, Đ., Hadži-Đorđević, Lj., Veršić, V., Janković, P.** (1981): Pčelarstvo sa praktikumom. Udžbenik za IV razred srednjeg usmerenog obrazovanja. - Naučna knjiga, Beograd.

Tatić, B., Veljović, V. (1982): Potreba za reviziju termina serpentinofit. - Glas. Republ. zavoda zašt. prirode-Prirod. muzeja Titograd 15: 163-169.

Tatić, B., Atanacković, B. (1982): Šume bukve i rebrače (*Blechno-Fagetum* Horv.) u okolini Ivanjice. - Glas. Republ. zavoda zašt. prirode-Prirod. muzeja Titograd 15: 171-177.

Petković, B., **Tatić, B.**, Veljović, V. (1982): Rod *Galanthus* L. (Amaryllidaceae) u SR Srbiji. - Biosistematika Vol. 8 (2): 111-116.

Tatić, B., Veljović, V. (1982): Uticaj silikatne i krečnjačke geološke podloge na morfološka svojstva i hemijski sastav pepela biljnih organa *Seseli rigidum* W et K. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 15 (1-3): 63-68.

Tatić, B., Veljović, V. (1982): *Edraiantho-Saxifragetum porophyllae* Ass. nova. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 15 (1-3): 69-74.

Tatić, B., Blaženčić, Ž. (1982): Akumulaciono jezero na Vlasini nije uslovalo nestanak rosulje (*Drosera rotundifolia* L., Fam. Droseraceae) sa ovog staništa. - Ekologija 17 (2): 119-122.

Krunic, M., Petrović, V., **Tatić, B.**, Ćurčić, B., Dordević, V. (1982): Biologija sa praktikumom. Udžbenik za I razred zajedničkih osnova. - Naučna knjiga, Beograd.

Tatić, B. (1982): Biologija. Udžbenik za III razred obrazovanja odraslih. - Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.

Tatić, B. (1982): Praktikum, didaktički materijal. Pomoćni udžbenik. - Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.

Janić, M., **Tatić, B.**, Blaženčić, Ž. (1983): Prilog poznavanju horologije vrsta roda *Alchemilla* L. u SR Srbiji (Stara Planina). - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 17: 51-59.

Marin, P., Sajdl, V., Kapor, S., **Tatić, B.**, Petković, B. (1983): Značaj sadržaja i sastava klasa lipida semena u sistematici Papaveraceae i Fumariaceae. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 17: 103-108.

Tatić, B., Petković, B. (1983): Opšta botanika. Udžbenik za studente Molekularne biologije i fiziologije. - Prirodno-matematički fakultet i Jugoslovenski zavod za informatiku, Beograd.

Tatić, B. (1983): Vegetacijska karta Kopaonika 1:200 000. Prilog opštoj karti vegetacije Kopaonika.

Tatić, B. (1984): Karakteristike flore i vegetacije Australije. - Savremena biologija, Beograd

Janković, M. M., **Tatić, B.** (1984): Profesor Nedeljko Košanin (In memoriam). - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 18: 1-6.

Tatić, B. (1984): Još jedno novo nalazište mlečike (*Euphorbia serpentini* Nov.) u SR Srbiji. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 18: 55-58.

Fischer, M., Veljović, V., **Tatić, B.** (1984): *Veronica scardica* - a neglected species of the Serbian flora. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 18: 37-53.

Tatić, B., Blečić, V. (1984): Sistematika i filogenija viših biljaka. Udžbenik za studente biologije. - Zavod za udžbenike SR Srbije, Beograd.

Tatić, B., Petković, B. (1984): Praktikum iz Sistematike i filogenije viših biljaka. - Prirodno-matematički fakultet i Jugoslovenski zavod za informatiku, Beograd.

Tatić, B., Laban, M., Dordević, V. (1985): Biologija. Udžbenik za V razred osnovne škole. - Zavod za udžbenike SR Srbije, Beograd.

Tatić, B., Janković, M. M. (1985): Profesor Luj Adamović (In memoriam). - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 19: 1-6.

Tatić, B., Gigov, A., Petković, B., Marin, P. (1985): Novo nalazište rosulje (rosice, rosike) *Drosera rotundifolia* L. (fam. *Droseraceae*) na Staroj Planini u SR Srbiji. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 19: 103-106.

Petković, B., Marin, P., **Tatić, B.,** Stefanović, M. (1985): Novo nalazište srpske ramondije (*Ramonda serbica* Panč.) u klisuri reke Godulje, leve pritoke Ibra. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 19: 169-174.

Petković, B., **Tatić, B.,** Marin, P., Ilijin-Jug, M., Stefanović, M. (1986): Novo nalazište srpske ramondije (*Ramonda serbica* Panč.) na severoistoku Crne gore. - Glas. Repub. zavoda za zašt. prirode, Prirod. muzeja Titograd 19: 5-11.

Petković, B., **Tatić, B.,** Marin, P., Ilijin-Jug, M. (1986): Nova reliktna zajednica crnog graba sa javorovima (*Aceri-Ostryetum carpinifoliae*) na području jugozapadne Srbije. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 20: 55-64.

Petković, B., **Tatić, B.,** Marin, P., Ilijin-Jug, M. (1986): Novo nalazište srpske ramondije (*Ramonda serbica* Panč.) u klisuri Crne reke, desne pritoke Ibra. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 20: 65-70.

Tatić, B., Janković, M. M., Bogojević, R. (1986): Novo nalazište paprati *Asplenium adulterinum* Milde na Kodža Balkanu. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 20: 71-74.

Tatić, B., Marković, A., Petković, B., Marin, P. (1987): *Selaginella helvetica* (L.) Spring element serpentine flore. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 21: 27-31.

Petković, B., **Tatić, B.** (1987): Nova zajednica vijuka i krestca *Festuco-rubrae-Cynosuretum cristati* sa područja Tutina. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 21: 49-56.

Petković, B., **Tatić, B.,** Marin, P., Ilijin-Jug, M. (1988): Dve nove zajednice srpske ramonde (*R. serbica* Panč.) u gornjem toku reke Ibra. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 22: 107-116.

Petković, B., **Tatić, B.,** Marin, P. (1988): Nova zajednica srpske ramondije *Edraiantho-Sesterio-Ramondetum serbicae*. - Glas. zaštita prirode u Vojvodini, Novi Sad. U štampi.

Topuzović, M., Milošević, M., **Tatić, B.** (1988): Kariološka analiza vrste *Rumex acetosella* L. sa planine Kotlenika, kod Knića. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 22: 37-40.

Topuzović, M., Milošević, M., **Tatić, B.,** Veljović, V. (1988): Kariološka analiza vrste *Rumex acetosella* L. sa pašnjaka klisure Grze, blizu Paraćina. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 22: 41-46.

Topuzović, M., Milošević, M., **Tatić, B.,** Veljović, V. (1988): Kariološka analiza vrste *Rumex acetosella* L. sa planine Goč kod Kraljeva. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 22: 47-50.

Tatić, B., Petković, B. (1988): Doprinos Hilde Riter - Studnička botaničkoj nauci. - Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, Zbornik radova 7-8: 435-437.

Milošević, M., Topuzović, M., **Tatić, B.** (1989): Uporedna analiza kariotipa dve populacije vrste *Rumex acetosella* L. sa različitih geoloških podloga. - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 23: 43-46.

Petković, B., **Tatić, B.** (1989): Compared survey on the communities of the serbian *Ramonda* (*Ramonda serbica* Panč.) in Yugoslavia. - Bios (Thessaloniki) 171-187.

Krivošej, Z., **Tatić, B.** (1989): *Ptilostemon strictus* (Ten.) W. Greuter (Asteraceae) prisutna biljna vrsta u flori SAP Kosovo (SR Srbija). - Glas. Inst. Bot. Botan. bašta, Univ. Beograd 23: 93-98.

Tatić, B., Veljović, V. (1990): Distribution of serpentinized massives on the Balkan peninsula and their ecology. in The ecology of areas with serpentinized rocks (B. A. Roberts and J. Proctor, eds). - Kluwer Academic Publishers, Netherlands VIII: 199-215.

Tatić, B. (1990): Biološka laboratorija. Školske laboratorije za fiziku, biologiju, matematiku i hemiju. - Naučna knjiga, Beograd.

Tatić, B., Atanacković, B., Krivošej, Z. (1990): Vegetacijska karta opštine Štrpce, Sirinička župa. - Geografski institut SANU "Jovan Cvijić". Posebno izdanje 37/1, Beograd.

Tatić, B., Atanacković, B., Krivošej, Z. (1990): Upotreba imena Šarplanine u taksonomiji biljaka. - Geografski institut SANU "Jovan Cvijić". Posebno izdanje 37/1, Beograd.

Tatić, B., Atanacković, B., Krivošej, Z. (1990): Hrast kitnjak (*Quercus robur* L.) u Siriničkoj župi. - Geografski institut SANU "Jovan Cvijić". Posebno izdanje 37/1.

Tatić, B. (1991): Značaj Nedeljka Košanina u istraživanjima na polju sistematike biljaka. - Zbornik radova Simpozijuma "Nedeljko Košanin i botaničke nauke", Beograd-Ivanjica 7-11.

Milošević, M., Diklić, N., **Tatić, B.**, Topuzović, M., Miljković, G. (1991): Kariološka analiza populacije *Ranunculus fallax* (Wimmer et Grab) Kerner iz kompleksa *Ranunculus auricomus* (*Ranunculaceae*, *Ranales*) sa planine Avala. - Zbornik radova Simpozijuma "Nedeljko Košanin i botaničke nauke", Beograd-Ivanjica 48-57.

Krivošej, Z., **Tatić, B.**, Atanacković, B. (1991): *Gagea fistulosa* Ker.-Gawler nova biljna vrsta za floru Jugoslavije. - Zbornik radova Simpozijuma "Nedeljko Košanin i botaničke nauke", Beograd-Ivanjica 58-60.

Tatić, B., Ružić, M., Krivošej, Z. (1991): Još jedno nalazište lalce *Tulipa scardica* Bornm. na teritoriji Srbije. - Zbornik radova Simpozijuma "Nedeljko Košanin i botaničke nauke", Beograd-Ivanjica 61-63.

Tatić, B., Krivošej, Z., Atanacković, B. (1991): Novo nalazište srpske ramondije (*Ramonda serbica* Panč.). - Zbornik radova Simpozijuma "Nedeljko Košanin i botaničke nauke", Beograd-Ivanjica 129-130.

Petković, B., **Tatić, B.**, Marin, P. (1991): Ass. *Matteucio-Alnetum glutinosae*, nova zajednica sa područja zapadne Srbije. - Zbornik radova Simpozijuma "Nedeljko Košanin i botaničke nauke", Beograd-Ivanjica 137-141.

Petković, B., **Tatić, B.**, Duletić, S., Ilijin-Jug, M., Dimić, J., Marin, P. (1991): Prilog poznavanju anatomske građe vrste *Matteucia struthiopteris* (L.) Tod. - Zbornik radova Simpozijuma "Nedeljko Košanin i botaničke nauke", Beograd-Ivanjica 142-146.

Marin, P., Sajdl, V., Kapor, S., **Tatić, B.**, Petković, B. (1991): Fatty acids of the Saturejoideae, Ajugoideae and Scutellarioideae (Lamiaceae). - Phytochemistry 30 (9): 2979-2982.

Ilijin-Jug, M., Petković, B., **Tatić, B.**, Duletić, S., Marin, P. (1992): Istraživanje anatomske gradje vrste *Selaginella helvetica* (L.) Spring s dve različite geološke podloge. - *Biosistematika* 16 (1): 9-16.

Petković, B., **Tatić, B.**, Marin, P., Ilijin-Jug, M. (1992): Dve vrste roda *Edraianthus* DC (Campanulaceae) na području Tutina (jugozapadna Srbija). - *Biosistematika* 16 (1): 39-45.

Tatić, B., Laban, M., Đorđević, V. (1992): Biologija. Udžbenik za V razred osnovne škole. - Zavod za udžbenike Beograd - Novi Sad.

Marin, P., Sajdl, V., Kapor, S., **Tatić, B.**, Petković, B., Duletić, S. (1992): Fatty acids of the Stachyoideae. - *Biochemical Systematics and Ecology* 20 (4): 389-392.

Tatić, B. (1992): Morfološke osobine viših biljaka. in *Flora SR Srbije I* (M. Sarić, ed). - SANU, Beograd.

Tatić, B. (1992): Odeljak *Angiospermae*. in *Flora SR Srbije I* (M. Sarić, ed). - SANU, Beograd.

Tatić, B. (1992): Klasa *Dicotyledones*. in *Flora SR Srbije I* (M. Sarić, ed). - SANU, Beograd.

Krivošej, Z., **Tatić, B.**, Atanacković, B. (1992): Nova nalazišta nekih značajnih biljnih vrsta na teritoriji Kosova i Metohije. - *Zbornik radova, Geografski fakultet, Univerziteta u Beogradu* 39: 59-64.

Krivošej, Z., **Tatić, B.**, Atanacković, B., Vasić, P. (1995): Nova nalazišta nekih značajnih biljnih vrsta na teritoriji Kosova i Metohije (II). - *Zaštita prirode* 46-47: 151-155.

Petković, B., **Tatić, B.**, Marin, P. (1995): Some forest communities in the southwestern part of Serbia. - *Proceeding of a jubileum symposium 100 years from birthday of the Acad. Boris Stephanov II*: 58-63. Sofia.

Ilijin-Jug, M., Petković, B., **Tatić, B.** (1995): Histological analysis of pollution damage needles of *Picea omorika* (Pančić) Purkyne. - *Proceeding of a jubileum symposium 100 years from birthday of the Acad. Boris Stephanov II*: 126-129. Sofia.

Tatić, B. (1996): Stota godišnjica Botaničke bašte "Jevremovac" Univerziteta u Beogradu. - *Zavod za udžbenike, Beograd*.

Milošević, M., Zečević, Z., **Tatić, B.** (1996): Kariološka naliza vrste *Helleborus serbicus* Adam. - *Fitologija, Sofia*.

Tatić, B., Krivošej, Z., Gligorijević, S. (1996): *Laserpitium siler* L. ssp. *zemyi* - nova vrsta za floru Kosova i Metohije. - *Fitologija, Sofia*.

Tatić, B., Kostić, G. (1996): Naša prirodna dobra i potreba njihove zaštite. *Leksikon, Beograd*.

Krivošej, Z., **Tatić, B.**, Atanacković, B. (1996): Prinove u flori Kosova. - *Glasnik Prirodnjačkog muzeja, Beograd. U štampi*.

Tatić, B., Nastić, M. (1997): *Lycopodium clavatum* L. prisutna vrsta u okolini Valjeva. - *Zbornik radova Republičkog zavoda za zaštitu prirode, Beograd. U štampi*.

Tatić, B., Krivošej, Z. (1997): *Tulipa serbica* (Liliaceae), a new species from Serbia. - *Bocconea* 5: 733-736.

Tatić, B., Atanacković, B., Krivošej, Z. (1997): Vrsta jele *Abies borisii - regis* Matf. prisutna u flori Srbije. - *Ekologija, Beograd. U štampi*.

Tatić, B., Atanacković, B., Krivošej, Z. (1997): Vegetacija opštine Loznica. - Glasnik instituta Srpske akademije nauka i umetnosti "Jovan Cvijić", Posebna izdanja. U štampi.

Tatić, B., Atanacković, B., Krivošej, Z. (1997): Životinjski svet opštine Loznica. - Glasnik instituta Srpske akademije nauka i umetnosti "Jovan Cvijić", Posebna izdanja. U štampi.

Petković, B., Delić, G., **Tatić, B.** (1997): Variation in *Verbascum phoeniceum* (Scrophulariaceae) in Serbia as affected by geological substratum. - *Bocconea* 5: 647-654.

Marin, P., **Tatić, B.** (1997): Etimološki rečnik vaskularne flore Evrope. - Leksikon, Beograd.

Tatić, B. (1997): Lujo Adamović. Život i delo srpskih naučnika, 2. - SANU, Beograd.